

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО

30 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**ОК 46. Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за
пацієнтами/клієнтами**

**підготовки перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 227 «Терапія та реабілітація»
спеціалізації 227.01 «Фізична терапія»
факультет медичний №2**

Робоча програма з практики «Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами/клієнтами»
(назва навчальної дисципліни)

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, освітньої кваліфікації «бакалавр з фізичної терапії», професійної кваліфікації «асистент фізичного терапевта».

«27» серпня 2025 року - 19 с.

Розробники:

Каніковський О.Є., професор зав.кафедри хірургії мед.факультета №2

Маховський О.Л., асистент кафедри хірургії мед.факультета №2

Жебель В.М., проф., зав.кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2

Франчук С.В., доцент кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хірургії медичного факультету №2,

Протокол від. “29”серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри хірургії медичного факультету №2, Каніковський О.Є.

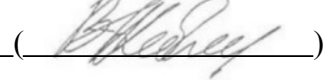
()
(підпис)

“29”серпня 2024 року

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2,

Протокол від. “29”серпня 2024 року № 1

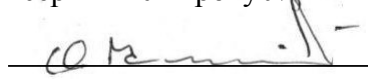
Завідувач кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2, проф. Жебель В.М.

()
(підпис)

“29”серпня 2024 року

Схвалено методичною радою хірургічних дисциплін Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова за напрямом підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти у галузі знань 22 Охорона здоров'я.

Протокол від. “29”серпня 2024 року № 1

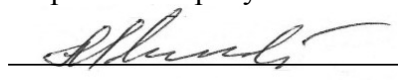
Голова () (проф. О.Є. Каніковський)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою терапевтичних дисциплін Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова за напрямом підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти у галузі знань 22 Охорона здоров'я.

Протокол від. “30”серпня 2024 року № 1

Голова () (проф. М.А.Станіславчук)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма практики «Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами» складена відповідно до ОПП «Терапія та реабілітація» (2023) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» спеціалізації 227.01 «Фізична терапія» освітньої програми «Фізична терапія» відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, введеного в дію наказом МОН №1419 від 19.12.2018 р.

Анотація навчальної дисципліни

Програма практики «Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, примірного навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація».

Дисципліна є *обов'язковим* компонентом освітньо-професійної програми «Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами», циклу *професійної* підготовки магістра першого (бакалаврського) рівня освіти, розрахована на 6,0 кредитів. Які здобувачі освіти засвоюють на першому році навчання.

Основним фокусом програми є отримання знань з практики «Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння практичних навичок *професійної підготовки*. Предметним напрямком програми «Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами», є програма орієнтована на отримання знань та формування практичних навичок із спостереження та основами догляду за пацієнтами терапевтичного, хірургічного профілю, основних діагностичних та лікувальних маніпуляцій, надання допомоги пацієнтам з невідкладними станами.

Робоча програма складена на основі:

- освітньо-професійної програми «Терапія та реабілітація» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр медицини», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальностей 227 «Терапія та реабілітація», ВНМУ ім. М.І. Пирогова, 2023;
- навчального плану медичного факультету спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», на 2024-2025 навчальний рік;
- положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (2023).

1. Опис навчальної дисципліни

Програма практики «Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог європейської кредитно-трансферної системи, організації навчального процесу, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Видами навчальних знань згідно з навчальним планом є: а) здобуття практичних навичок, б) робота в симуляційному центрі, в) робота у відділенні закладу охорони здоров'я.

Рівень підготовки студентів: визначається на підставі результатів набуття практичних навичок, з основами догляду за пацієнтами.

Підсумковий контроль засвоєння практики здійснюється по її завершенню у формі диференційованого заліку, згідно навчального плану для спеціальності 227 «Терапія та реабілітація».

Предметом практики є комплекс теоретичних та практичних питань, спрямованих на засвоєння студентом основних медичних маніпуляцій з основами догляду за пацієнтом, обстеження, та надання невідкладної допомоги хворим терапевтичного, хірургічного профілів у відповідності до принципів медичної етики та деонтології.

Міждисциплінарні зв'язки відповідно до навчального плану, проходження практики з основ догляду за пацієнтами терапевтичного, хірургічного профілів передбачено після I курсу, якщо студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін медичної та біологічної фізики, анатомії людини з основами морфології, фізіології людини з фізіологією рухової активності, біологічної хімії з біохімією рухової активності, з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, практика з основами догляду за пацієнтами формує засади подальшого вивчення студентом клінічних дисциплін.

2. Мета та завдання практики «Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами»

2.1. **Полягає** у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійних програмах підготовки спеціаліста за спеціальностями 227 “Терапія та реабілітація”, є основою для побудови змісту виробничої практики. На підставі кінцевих цілей до кожного змістовного сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети проходження виробничої практики.

2.2. **Основними завданнями** практики з основами догляду за пацієнтами є знання:

- Засвоєння основних теоретичних знань, необхідних для організації комфортних умов перебування у стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування

- Набуття основних практичних навичок з основами догляду за пацієнтами в умовах терапевтичного, хірургічного стаціонарів та вмінь визначати й оцінювати загальний стан пацієнта. Основні параметри його життєдіяльності та правила забезпечення життєвих потреб організму

- Поглиблення та систематизація знань і умінь з основами догляду за пацієнтами терапевтичного, хірургічного профілів у відповідності до принципів медичної етики та деонтології, як складової формування особистості лікаря;

2.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє практика з основами догляду за пацієнтами Згідно з ОПП «Терапія та реабілітація» дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

- **інтегральна(ІК):**

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає

проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

– загальні(ЗК): **Загальні компетентності (ЗК):**

- ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 04. Здатність працювати в команді.
- ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (Фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
- СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
- СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
- СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
- СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
- СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 1).
- СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.
- СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
- СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
- СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 1) та документувати отримані результати.
- СК 11. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.
- СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

- СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.
- СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії
- СК 15. Здатність брати участь у розробленні заходів і пропозицій щодо удосконалення фізичної терапії на місцевому, регіональному та національному рівнях у межах своєї компетентності.
- СК 16. Здатність застосовувати професійній діяльності законодавчі, нормативно-правові акти України, міжнародні та інші документи, що стосуються організації надання послуг з фізичної терапії.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє практика:

- ПРН 1. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
- ПРН 2. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).
- ПРН 3. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
- ПРН 4. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
- ПРН 5. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.
- ПРН 6. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (додаток 1), трактувати отриману інформацію.
- ПРН 7. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
- ПРН 8. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.
- ПРН 9. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.
- ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності (додаток 2).
- ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності (додаток 2).
- ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.
- ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
- ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
- ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (додаток 2), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Результати практичного навчання:

Згідно з вимогами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Терапія та реабілітація» студенти повинні

Знати :

- сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної хірургії, терапії
- основні принципи організації терапевтичної, хірургічної допомоги населенню України;
- основи організації раціонального режиму і лікування терапевтичного, хірургічного хворого;
- загальні елементи догляду за терапевтичними, хірургічними хворими;
- теоретичні аспекти про перев'язочний матеріал і способи його застосування;
- теоретичні основи сучасної антисептики;
- теоретичні аспекти профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної інфекції;
- класифікацію, клінічні прояви, наслідки кровотечі, методи тимчасової і кінцевої зупинки кровотечі;
- основи реаніматології, клінічні прояви термінальних станів, їх діагностику, стадії і заходи при проведенні серцево-легеневої реанімації в терапії, хірургії (Додаток 1, 2)
- засоби і способи транспортної іммобілізації у хворого;
- теоретичні аспекти про рани і рановий процес, лікування ран у хворого;
- загальні питання хірургічної та ВІЛ-інфекції;
- методику обстеження хворого, особливості обстеження хворого з хірургічними, терапевтичними захворюваннями;
- структуру медичної карти стаціонарного хворого.

Вміти:

- накладати бинтову пов'язку на різні ділянки тіла;
- накладати лонгету з гіпсу;
- вибирати засіб для транспортної іммобілізації, накладати шину Крамера, Дітерікса;
- провести дезінфекцію різних інструментів та предметів догляду за хворими;
- організувати відповідні санітарно-епідемічні умови для різних приміщень терапевтичного, хірургічного відділень;
- виконати катетеризацію сечового міхура м'яким катетером, поставити очисну та сифонну клізми, промити шлунок зондом у хворого;
- підготувати операційне поле у хворого;
- застосовувати заходи для профілактики виникнення пролежнів в терапевтичному, хірургічному стаціонарах;
- застосовувати способи тимчасової зупинки кровотечі, вибирати спосіб для кінцевої зупинки кровотечі;
- провести діагностику термінальних станів, виконувати заходи елементарної

- підтримки життя; (Додаток 1, 2)
- надавати першу медичну допомогу при різноманітних травматичних пошкодженнях у хворого;
 - проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження терапевтичного, хірургічного хворого;
 - оформити карту стаціонарного хворого терапевтичного, хірургічного хворого ;
 - Основних принципів медичної деонтології.
 - Зміст догляду за хворими, його роль в структурі загально-терапевтичних заходів
 - Методики проведення огляду та антропометричних досліджень хворого, і робити висновок щодо конституціонального типу обстежуваного.
 - Навичок забезпечення особистої гігієни хворих та догляду за важко хворими ;
 - Основних прийоми реанімаційних заходів у хворого ;
 - Структури хірургічної клініки та організацію роботи медичного персоналу
 - Методів сучасної антисептики і асептики
 - Методів підготовки до використання перев'язочного матеріалу, операційної білизни, хірургічного інструментарію
 - Методів обробки рук хірурга та операційного поля
 - Основних правил організації роботи в операційній
 - Підготовки хворого до планового та термінового хірургічного втручання
 - Зміст догляду за хворими, його роль в структурі лікувальних заходів
 - Основних функціональних обов'язків молодшого медичного персоналу в стаціонарах
 - Ведення певної медичної документації поліклініки
 - Структури та функції стаціонару, поліклініки, приймального відділень лікарень
 - Демонстрації володіння навичками дотримання лікувально-охоронного та забезпечення санітарно-гігієнічного режиму основних підрозділів терапевтичного, хірургічного стаціонарів;
 - Проведенні розпитування, огляд хворого, і правилами визначення основних показників діяльності серцево-судинної та дихальної систем і надання першої допомоги хворим із порушеннями з боку цих систем
 - Проведенні оцінки стану температурного режиму хворого за результатами визначення температури тіла та реєстрації температурних кривих
 - Демонстрації володіння навичками догляду за хворими із гарячкою
 - Визначення основних правил організації роботи в чистій і гнійній перев'язочних, пояснювати особливості догляду за хворими в перев'язочних
 - Організації догляду за хворим в післяопераційному періоді у хворого
 - Демонстрації принципів фахової субординації в системі медперсоналу
 - Проведення санітарно-гігієнічної обробки хворого, та правила її транспортування
 - Демонстрація навичок забезпечення особистої гігієни хворого
 - Демонстрація навичок застосування основних видів клізм у хворих
 - Володіння навичками організації харчування хворих в стаціонарі
 - Проведення антропометричних вимірювань

3. Інформаційний обсяг практики з терапії та реабілітації

Програма практики структурована на 2 модулі, до складу яких входять блоки змістових модулів

На практику відводиться 180 годин 6,0 кредитів ЄКТС

Модуль 1: Терапія 90 годин, 3 кредит

Модуль 2: Хірургія 90 годин, 3 кредит

Опис навчального плану з освітньої компоненти

Структура виробничої практики	Кількість годин, з них		СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/кредитів ECTS	Аудитор на практич на підготовка			
	180 /6,0	90	90	1	
<i>модуль 1. Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами у клініці внутрішньої медицини</i>	90/3,0	45	45	1	Диференційний залік
<i>модуль 2 Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами в періопераційному періоді</i>	90/3,0	45	45	1	диференційний залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження - 50%, СРС - 50%

4. Структура освітньої компоненти

Назва модулів і практичних навичок	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	Л	П	СРС
Модуль 1. Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами у клініці внутрішньої медицини				
1. Професійні обов'язки медичної сестри терапевтичного відділення. Етика, деонтологія, фахова субординація. Ведення медичної документації	6	-	3	3
2. Розпитування хворого: основні скарги хворого та їх деталізація; додаткове опитування по ураженій системі. Іншим органам і системам.	6	-	3	3
3. Особливості фізичної реабілітації при розпитування хворого. Анамнез захворювання. Анамнез життя.	6	-	3	3
4. Загальний огляд хворого. Огляд хворого на наявність корости та педикульозу.	6	-	3	3

5. Особливості фізичної реабілітації при визначенні основних показників життєдіяльності хворого. Дослідження дихання. Артеріального пульсу, артеріального тиску, температури тіла. Реєстрація показників життєдіяльності в медичній документації.	6	-	3	3
6. Особливості фізичної реабілітації при оцінці основних антропометричних показників та нутритивного стану пацієнта. Визначення маси тіла, зросту, обводу живота.	6	-	3	3
7. Підготовка пацієнта до діагностичних процедур: спірометрія, УЗД органів черевної порожнини, ендоскопії, забору харкотиння, сечі та калу.	6	-	3	3
8. Особливості фізичної реабілітації при застосуванні основних видів лікарських засобів. Їх облік та зберігання. Сортування лікарських засобів за шляхами введення. Закапування крапель у вуха. Ніс, очі. Підготовка та накладання компресу («зігріваючого», «гарячого», «холодного»).	6	-	3	3
9. Інгаляційний шлях введення лікарських засобів. Киснева терапія.	6	-	3	3
10. Особливості фізичної реабілітації при гігієні важкохворого.	6	-	3	3
11. Особливості фізичної реабілітації при годуванні важкохворого.	6	-	3	3
12. Профілактика пролежнів. Транспортування та перекладання важкохворого	6	-	3	3
13. Серцево-легенева реанімація	6	-	3	3
14. Смерть пацієнта в стаціонарі. Клінічна та біологічна смерть	6	-	3	3
15. Підсумкове заняття.	6	-	3	3
усього	90	-	45	45
Модуль 2. Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами в періопераційному періоді				
1. Організація роботи в хірургічному стаціонарі. Робота середнього та молодшого медичного персоналу в умовах хірургічного відділення. Ознайомлення з документацією відділення.	6	-	3	3
2. Основи догляду та реабілітація хворих в передопераційному періоді, з дотриманням правил асептики, антисептики. Підготовка до операції шкіри та санації ротової порожнини.	6	-	3	3
3. Основи догляду за хворими під час операції. Методи та техніка транспортування хворого в перев'язочну, операційну. Пересаджування пацієнта на поверхні однакової та різної висоти.	6	-	3	3
4. Основи догляду та реабілітації хворих в післяопераційному періоді та під час етапних оперативних втручань. Активізація хворих. Комплексна профілактика пролежнів у пацієнтів, які	6	-	3	3

займають пасивне положення у ліжку після оперативного втручання. Позиціонування пацієнта в ліжку.				
5. Зміна постільної білизни та натільної білизни хворому, що знаходиться на ліжковому режимі. Навчання пацієнта терапевтичних вправ із акцентом на дренажні положення.	6	-	3	3
6. Реабілітація важких хворих. Годування післяопераційних важких хворих за допомогою ложки, поїльника, через назогастральний зонд, гастро- та ілеостоми. Навчання самостійному вживанню їжі.	6	-	3	3
7. Переміщення пацієнта з положення лежачи в положення сидячи після оперативних втручань на голові, шиї, грудній клітці, черевній порожнині, верхніх та нижніх кінцівках. Переміщення пацієнта сидячи вздовж краю ліжка.	6	-	3	3
8. Методики транспортування хворого на ношах (каталці), крісло-каталці та перекладання його в ліжко з врахуванням типу оперативного втручання та навичок користування функціональним ліжком і зміни його положення.	6	-	3	3
9. Техніка накладання пов'язок у пацієнтів з травмами голови, шиї, тулуба, верхніх та нижніх кінцівок.	6	-	3	3
10. Формування навички безпечного самостійного сидіння, вставання пацієнта з ліжка, стояння, ходьби.	6	-	3	3
11 Техніка і засоби для хірургічної обробки рук та операційного поля.	6	-	3	3
12. Техніка виготовлення серветок, тампонів, кульок для лікування ран та правила їх утилізації. Правила утилізації особливо небезпечних матеріалів.	6	-	3	3
13 Підбір допоміжних засобів реабілітації. Навчання пацієнта ходьби на ходунках, підпахвових та підліктювих милицях, ходьби по сходах на милицях.	6	-	3	3
14.Методика проведення реанімаційних заходів(штучна вентиляція легень, закритий масаж серця, користування дефібрилятором) на симуляторі.	6	-	3	3
15. Підсумкове заняття.	6	-	3	3
усього	90	-	45	45

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження - 50%, СРС - 50%

5. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

№ з/п		Кількість годин
<i>Модуль 1. Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами у клініці внутрішньої медицини</i>		

1	Професійні обов'язки медичної сестри терапевтичного відділення. Етика, деонтологія, фахова субординація. Ведення медичної документації	3
2	Розпитування хворого: основні скарги хворого та їх деталізація; додаткове опитування по ураженій системі. Іншим органам і системам.	3
3	Особливості фізичної реабілітації при розпитування хворого. Анамнез захворювання. Анамнез життя.	3
4	Загальний огляд хворого. Огляд хворого на наявність корости та педикульозу.	3
5	Особливості фізичної реабілітації при визначенні основних показників життєдіяльності хворого. Дослідження дихання. Артеріального пульсу, артеріального тиску, температури тіла. Реєстрація показників життєдіяльності в медичній документації.	3
6	Особливості фізичної реабілітації при оцінці основних антропометричних показників та нутритивного стану пацієнта. Визначення маси тіла, зросту, обводу живота.	3
7	Підготовка пацієнта до діагностичних процедур: спірометрія, УЗД органів черевної порожнини, ендоскопії, забору харкотиння, сечі та калу.	3
8	Особливості фізичної реабілітації при застосуванні основних видів лікарських засобів. Їх облік та зберігання. Сорткування лікарських засобів за шляхами введення. Закапування крапель у вуха. Ніс, очі. Підготовка та накладання компресу («зігріваючого», «гарячого», «холодного»).	3
9	Інгаляційний шлях введення лікарських засобів. Киснева терапія.	3
10	Особливості фізичної реабілітації при гігієні важкохворого.	3
11	Особливості фізичної реабілітації при годуванні важкохворого.	3
12	Профілактика пролежнів. Транспортування та перекладання важкохворого	3
13	Серцево-легенева реанімація	3
14	Смерть пацієнта в стаціонарі. Клінічна та біологічна смерть	3
15	Підсумкове заняття.	3
Модуль 2. Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами в періопераційному періоді		
16	Організація роботи в хірургічному стаціонарі. Робота середнього та молодшого медичного персоналу в умовах хірургічного відділення. Ознайомлення з документацією відділення.	3
17	Основи догляду та реабілітація хворих в передопераційному періоді, з дотриманням правил асептики, антисептики. Підготовка до операції шкіри та санації ротової порожнини.	3
18	Основи догляду за хворими під час операції. Методи та техніка транспортування хворого в перев'язочну, операційну. Пересаджування пацієнта на поверхні однакової та різної висоти.	3
19	Основи догляду та реабілітації хворих в післяопераційному періоді та під час етапних оперативних втручань. Активізація хворих. Комплексна профілактика пролежнів у пацієнтів, які займають пасивне положення у ліжку після оперативного втручання. Позиціонування пацієнта в ліжку.	3
20	Зміна постільної білизни та натільної білизни хворому, що знаходиться на ліжковому режимі. Навчання пацієнта терапевтичних вправ із акцентом на дренажні положення.	3

21	Реабілітація важких хворих. Годування післяопераційних важких хворих за допомогою ложки, поїльника, через назогастральний зонд, гастро- та ілеостоми. Навчання самостійному вживанню їжі.	3
22	Переміщення пацієнта з положення лежачи в положення сидячи після оперативних втручань на голові, шиї, грудній клітці, черевній порожнині, верхніх та нижніх кінцівках. Переміщення пацієнта сидячи вздовж краю ліжка.	3
23	Методики транспортування хворого на ношах (каталці), крісло-каталці та перекладання його в ліжку з врахуванням типу оперативного втручання та навичок користування функціональним ліжком і зміни його положення.	3
24	Техніка накладання пов'язок у пацієнтів з травмами голови, шиї, тулуба, верхніх та нижніх кінцівок.	3
25	Формування навички безпечного самостійного сидіння, вставання пацієнта з ліжка, стояння, ходьби.	3
26	Техніка і засоби для хірургічної обробки рук та операційного поля.	3
27	Техніка виготовлення серветок, тампонів, кульок для лікування ран та правила їх утилізації. Правила утилізації особливо небезпечних матеріалів.	3
28	Підбір допоміжних засобів реабілітації. Навчання пацієнта ходьби на ходунках, підпахвових та підліктювих милицях, ходьби по сходах на милицях.	3
29	Методика проведення реанімаційних заходів(штучна вентиляція легень, закритий масаж серця, користування дефібрилятором) на симуляторі.	3
30	Підсумкове заняття.	3
Разом		90

6. Самостійна робота

№ з/п		Кількість годин
Модуль 1. Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами у клініці внутрішньої медицини		
1	Професійні обов'язки медичної сестри терапевтичного відділення. Етика, деонтологія, фахова субординація. Ведення медичної документації	3
2	Розпитування хворого: основні скарги хворого та їх деталізація; додаткове опитування по ураженій системі. Іншим органам і системам.	3
3	Особливості фізичної реабілітації при розпитування хворого. Анамнез захворювання. Анамнез життя.	3
4	Загальний огляд хворого. Огляд хворого на наявність корости та педикульозу.	3
5	Особливості фізичної реабілітації при визначенні основних показників життєдіяльності хворого. Дослідження дихання. Артеріального пульсу, артеріального тиску, температури тіла. Реєстрація показників життєдіяльності в медичній документації.	3
6	Особливості фізичної реабілітації при оцінці основних антропометричних показників та нутритивного стану пацієнта. Визначення маси тіла, зросту, обводу живота.	3
7	Підготовка пацієнта до діагностичних процедур: спірометрія, УЗД органів черевної порожнини, ендоскопії, забору харкотиння, сечі та калу.	3

8	Особливості фізичної реабілітації при застосуванні основних видів лікарських засобів. Їх облік та зберігання. Сорткування лікарських засобів за шляхами введення. Закапування крапель у вуха. Ніс, очі. Підготовка та накладання компресу («зігріваючого», «гарячого», «холодного»).	3
9	Інгаляційний шлях введення лікарських засобів. Киснева терапія.	3
10	Особливості фізичної реабілітації при гігієні важкохворого.	3
11	Особливості фізичної реабілітації при годуванні важкохворого.	3
12	Профілактика пролежнів. Транспортування та перекладання важкохворого	3
13	Серцево-легенева реанімація	3
14	Смерть пацієнта в стаціонарі. Клінічна та біологічна смерть	3
15	Підсумкове заняття.	3
Модуль 2. Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами в періопераційному періоді		
16	Організація роботи в хірургічному стаціонарі. Робота середнього та молодшого медичного персоналу в умовах хірургічного відділення. Ознайомлення з документацією відділення.	3
17	Основи догляду та реабілітація хворих в передопераційному періоді, з дотриманням правил асептики, антисептики. Підготовка до операції шкіри та санації ротової порожнини.	3
18	Основи догляду за хворими під час операції. Методи та техніка транспортування хворого в перев'язочну, операційну. Пересаджування пацієнта на поверхні однакової та різної висоти.	3
19	Основи догляду та реабілітації хворих в післяопераційному періоді та під час етапних оперативних втручань. Активізація хворих. Комплексна профілактика пролежнів у пацієнтів, які займають пасивне положення у ліжку після оперативного втручання. Позиціонування пацієнта в ліжку.	3
20	Зміна постільної білизни та натільної білизни хворому, що знаходиться на ліжковому режимі. Навчання пацієнта терапевтичних вправ із акцентом на дренажні положення.	3
21	Реабілітація важких хворих. Годування післяопераційних важких хворих за допомогою ложки, поїльника, через назогастральний зонд, гастро- та ілеостоми. Навчання самостійному вживанню їжі.	3
22	Переміщення пацієнта з положення лежачи в положення сидячи після оперативних втручань на голові, шиї, грудній клітці, черевній порожнині, верхніх та нижніх кінцівках. Переміщення пацієнта сидячи вздовж краю ліжка.	3
23	Методики транспортування хворого на ношах (каталці), крісло-каталці та перекладання його в ліжку з врахуванням типу оперативного втручання та навичок користування функціональним ліжком і зміни його положення.	3
24	Техніка накладання пов'язок у пацієнтів з травмами голови, шиї, тулуба, верхніх та нижніх кінцівок.	3
25	Формування навички безпечного самостійного сидіння, вставання пацієнта з ліжка, стояння, ходьби.	3
26	Техніка і засоби для хірургічної обробки рук та операційного поля.	3

27	Техніка виготовлення серветок, тампонів, кульок для лікування ран та правила їх утилізації. Правила утилізації особливо небезпечних матеріалів.	3
28	Підбір допоміжних засобів реабілітації. Навчання пацієнта ходьби на ходунках, підпихових та підліктьових милицях, ходьби по сходах на милицях.	3
29	Методика проведення реанімаційних заходів(штучна вентиляція легень, закритий масаж серця, користування дефібрилятором) на симуляторі.	3
30	Підсумкове заняття.	3
Разом		90

7. Індивідуальні завдання

Самостійна робота здобувачів включає теоретичну підготовку до проходження практики, опанування практичними навичками під час проходження практики, самостійне заповнення щоденника практики, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкового контролю та захисту щоденника практики.

8. Форма і методи навчання

Форма навчання: очна (денна);

В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища.

На практиці з основами догляду за пацієнтами використовуються різновиди методів навчання, рекомендовані для вищої школи, а саме:

- за джерелами знань:
- **словесні** (пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.);
- **наочні** (демонстрація практичних навичок, муляжів, симуляторів);
- **практичні** (практична робота, опанування практичними навичками), на яких робиться особливий акцент при вивченні дисципліни;

9. Методи контролю і критерії оцінювання

Протягом проходження виробничої практики вся діяльність здобувача вищої освіти підлягає контролю. Контроль здійснюється керівниками виробничої практики на клінічних базах. На базах районних лікарень в яких відповідно до угод контроль здійснюється з боку завідуючих відповідних відділень. Підсумковий контроль засвоєння практики «Клінічна практика з терапії та реабілітації з основами догляду за пацієнтами» проводиться у вигляді диференційованого заліку.

Диференційований залік включає: захист щоденника практики, надання іншої звітної документації, демонстрація практичних навичок та вмінь.

Критерії оцінювання виконання практичних навичок під час проходження практики

Оцінка «**відмінно**».

Оцінка «**добре**».

Оцінка «**задовільно**».

Оцінка «**незадовільно**».

Оцінка «**відмінно**»: студент повністю володіє практичною навичкою, – розуміє мету, показання та протипоказання до виконання маніпуляції, самостійно, вірно виконує та оцінює

результат виконання.

Оцінка «**добре**»: студент частково володіє практичною навичкою, – розуміє мету, показання та протипоказання до виконання маніпуляції, самостійно виконує маніпуляцію та оцінює результат її виконання, допускаючи при цьому не більше 20% помилок.

Оцінка «**задовільно**»: студент володіє тільки обов'язковим мінімумом виконання практичного завдання, – ознайомлений з метою, показаннями, протипоказаннями, технікою виконання, виконує маніпуляцію та оцінює результат її виконання, допускаючи при цьому не більше 40% помилок.

Оцінка «**незадовільно**»: студент не володіє практичною навичкою.

Критерії оцінювання знань та умінь під час підсумкового контролю (диференційований залік)

Бали «**71-80**»

Бали «**61-70**»

Бали «**50-60**»

Бали «**0-49**»

Бали «**71-80**» виставляється студенту, який, знає хід та послідовність виконання усіх практичних навичок, демонструє їх правильне виконання, вірно та чітко формулює узагальнення та висновки, надає звіт з практики та іншу документацію, оформлені згідно вимог.

Бали «**61-70**» виставляється студенту, який допускає неточності при виконанні практичних навичок, але здатний самостійно виявити допущені помилки, може продемонструвати виконання практичних навичок в цілому, надає звіт з практики та іншу документацію, оформлені згідно вимог.

Бали «**50-60**» виставляється студенту, який зазнає труднощів при виконанні практичних навичок, не може продемонструвати повну та правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати виконання, надає звіт з практики та іншу документацію, оформлені згідно вимог.

Бали «**0-49**» виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, не надає звіт з практики та іншу документацію, оформлені згідно вимог.

10. Форма підсумкового контролю успішності проходження практики з терапії та реабілітації

Підсумковий контроль засвоєння освітньої компоненти проводиться у вигляді диференційованого заліку після проходження виробничої практики.

11. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти.

Нарахування балів за освітню компоненту проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Складовими оцінки за освітню компоненту є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів), бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів).

Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок:

оцінка «3» - 50-60 балів

оцінка «4» - 61-70 балів

оцінка «5» - 71-80 балів

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачі вносять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

оцінка «5» - 180-200 балів

оцінка «4» - 160-179 балів

оцінка «3» - 122-159 бали

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння освітньої компоненти, – 200 балів. **Мінімальна кількість балів** становить 122 бали.

Бали за підсумковий контроль та поточну успішність студентів деканат вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за освітню компоненту згідно національної шкали та шкали ЄКТС (див. Положення про організацію освітнього процесу).

Загальна сума балів може скласти максимально 80 балів, мінімальна – 50

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення освітньої компоненти

1. Методичні рекомендації.
2. Алгоритми виконання практичних навичок.
3. Навчальні відео з основних практичних маніпуляцій.
4. Навчальні постери з основних маніпуляцій.
5. Електрокардіограф, спірометр.
6. Тонометри, пульсові оксиметри, контактні та безконтактні термометри, глюкометри.
7. Тренажери для катетеризації сечового міхура.
8. Тренажер для встановлення назо- та орогастрального зонду, промивання шлунка.
9. Тренажери для парентерального введення лікарських засобів.
10. Манекени для виконання очисних клізм
11. Обладнання для інгаляційного введення лікарських засобів, оксигенотерапії.
12. Манекени для серцево-легеневої реанімації.
13. Манекени та обладнання для накладання пов'язок.
14. Тренажери для догляду за ранами.
15. Тренажери та різноманітні джгути для зупинки кровотечі.

16. Шини для транспортної іммобілізації.
17. Витратні матеріали.
18. Щоденник практики, звіт.

13. Рекомендована література

Основна

1. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посібник /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І.Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. – 3-є вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ “Медицина”, 2017.– 600 с.
2. Догляд за хворими. Практика: Підручник. — 3-тє вид., випр. / О.М. Ковальова, В.М. Лісовий, С.І.Шевченко, Т.В. Фролова. — К.: Медицина, 2015. — 488 с., пал. тв.
3. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ.мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. -424 с.
4. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.І. Догляд за хворими (практика): підруч.для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації.– Вид 3-тє, випр. – К.: Медицина, 2015. — 488 с.
5. Нетяженко В.З., Щупіпенко І.М., Дідківська Л.А. Догляд за хворими (загальний і спеціальний з основами медсестринської техніки): підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації. – К.: Здоров'я, 2013. - 591 с.
6. Тяжка О.В., Антошкіна А.М., Васюкова М.М., Казакова Л.М., Лутай Т.І. та ін. Основи догляду за дітьми. Техніка лікувальних процедур і маніпуляцій: навч. посіб. для мед. ВНЗ III-IV р.а. – 2-ге вид. / за ред. О.В. Тяжкої. – К. : Медицина, 2014. - 152 с.
7. Основи медичних знань Толочик І.Л. Кучерук Є.Ф. Гельветика. 2020. 160 с.
8. Алгоритми медичних маніпуляцій. Білик Л.С. (за ред.). Нова книга. 2021. 448 с.
9. Основи сестринської справи. Пасечко Н.В. Укрмедкнига. 2021. 544 с.
10. Теоретичні і практичні основи процесу сестринського догляду за пацієнтами. Сабадишин Р. О., Маркович О. В. та інші 2020. 240 с.
11. Медсестринство у внутрішній медицині. Підручник. 6-е видання. Медицина. 2023.496с.

Допоміжна

1. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр.-К. : Медицина, 2017. -424 с.
2. Перша долікарська допомога / Андрющенко В. П., Кушта Ю. Ф., Андрющенко Д. В. – Львів, Львівський національний медичний університет, 2011. – 351 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
2. Сайт кафедри – [www.vnmu.edu.ua/кафедра внутрішньої медицини медичного факультету-2](http://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20внутрішньої%20медицини%20медичного%20факультету-2)
3. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
4. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
5. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
6. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
7. Науково-практичний журнал «Лабораторна діагностика» <http://acclmu.org.ua/ru/journals/>
8. Dr. Najeeb Lectures <https://www.youtube.com/channel/UCPHpx55tgrbm8FrYYCflAHw>
9. Osmosis <https://www.youtube.com/c/osmosis/>